

४०० मीटरच्या परिघात वीज कोसळण्याची पूर्वसूचना मिळार

मंत्री महाजन यांच्याकडून अऱ्य विकसित करण्याची घोषणा; शेतकरी, शेत मजूर यांना संरक्षण मुंबई : शेतकरी, शेतमजुरांसाठी ४०० मीटरच्या परिधात वीज कोसळण्याची पूर्वसूचना देणारं अऱ्य विकसित करण्याचे काम सुरु आह, अशी माहिती बुधवारी (दि. २) राज्याचे आपत्ती व्यवस्थापन मंत्री गिरीष महाजन यांनी दिली. राज्य विधीमंडळाच्या पावसाळी अधिवेशनात प्रश्नोत्तराच्या तासात वीज कोसळण्याची पूर्वसूचना देण्याची यंत्रणा विकसित करण्यासंदर्भात आमदार संतोष दानवे यांनी प्रश्न उपस्थित केला. त्यावर मंत्री महाजन यांनी सभागृहात माहिती दिली.

नवीन अंपबद्दल माहिती देताना गिरीष महाजन म्हणाले, “वीज कोसळून शेतकरी आणि शेतमजुर मृत्युमुखी पडतात. सध्या सचेत आणि दामिनी या दोन अंपमधून ४० किलोमीटरच्या परियात पडणाऱ्या विजेची पूर्व सूचना दिली जाते. परंतु आता ४०० मीटरमध्ये कोसलण्याऱ्या विजेची पूर्वसूचना देण्यासाठी अँप विकसित करण्याचं काम सुरु आहे.“ मंत्री महाजन यांच्या उत्तरावर काँग्रेसचे आमदार विजय वडेटीवार यांनी वीज पडून

A composite image featuring a lightning storm over a forest at night. The sky is filled with dark, billowing clouds, and several bright, branching lightning bolts strike down from the upper left and right. In the foreground, the silhouettes of trees are visible against the bright lightning. A red circle in the upper right corner zooms in on a close-up of a person's hand reaching out towards the viewer, palm up, as if trying to touch the lightning.

मृत्युमुखी पडलेल्या व्यक्तीच्या कुटुंबियांना वाढीव मदत द्यावी, अशी मागणी केली. तसेच शिवसेना उद्धव बाळासाहेब ठाकरे पक्षाचे आमदार भास्कर जाधव यांनी वीज कोसळून शेतकऱ्यांचं पशूधन दगावलं तर देण्यात येणाऱ्या आर्थिक मदतीत वाढ करण्याची मागणी केली. मंत्री महाजन यांनी

शेतकऱ्यांनो, कापसाच्या अधिक उत्पादनासाठी हे तंत्र वापरा

कापूस पीक हे देशातील महत्वाचे नगदी पीक असून लाखो शेतकऱ्यांचा उदरनिर्वाह या पिकावर अवलंबून आहे. मात्र, अनेकदा कापसाच्या उत्पादनात सातत्याने घट होताना दिसते. यासाठी केंद्रीय कापूस संशोधन संस्थेच्या सहकार्याने एक विशेष प्रकल्प राबवण्यात येत आहे. या प्रकल्पाचा उद्देश शेतकऱ्यांना कापूस उत्पादनवाढीसाठी आवश्यक आधुनिक, वैज्ञानिक आणि फायदेशीर तंत्रांची माहिती देणे हा आहे. या विशेष प्रकल्पांतरंगत नुकतीच शेतकऱ्यांसाठी प्रात्यक्षिके आयोजित करण्यात आली होती. यामध्ये सहभागी झालेल्या शेतकऱ्यांना कापसाच्या उत्पादनात वाढ करणी साधत येईल, यासंबंधी प्रत्यक्ष शेतातच मार्गदर्शन करण्यात आले. कापसाच्या उत्पादनात घट होण्याची काही प्रमुख कारणे उघड झाली आहेत. यामध्ये अयोग्य जपीन निवड, वेळेवर अचूक खत व्यवस्थापन न करणे, अनद्रव्यांची कमतरता, कीड व रोगांचा प्राऊर्भाव, पाणी व्यवस्थापनाचा अभाव यांसारख्या बाबींचा समावेश आहे. त्यामुळे याचार उपाय म्हणून केंद्रामार्फत वैज्ञानिक पद्धतीने घन लागवड व अतिघन लागवड ही दोन प्रमुख तंत्रे शिफारस करण्यात आली आहेत.

रोपांतील अंतर : घन लागवड तंत्रज्ञानामध्ये मध्यम प्रकारच्या काळ्या जमिनीत २० ते ३०

सेंगी अंतर ठेवून रोपे लावली जातात. यामध्ये दोन ओर्डीमध्ये ३ फूट अंतर आणि दोन झाडांमध्ये १ फूट अंतर ठेवण्याची सूचना आहे. यामुळे एकरी झाडांची संख्या मोरुण्या प्रमाणात वाढवे आणि प्रत्येक झाडाला आवश्यक पोषण, सूर्यप्रकाश मिळवून अधिक उत्पादन घेता येते. हलक्या प्रकारच्या जमिनीसाठी अंतिघन लागवड तंत्र वापण्यात येते. यात झाडांची संख्या अधिकारी असते, पण त्यांची वाढ नियंत्रित ठेवण्यासाठी 'दादा लाड' पद्धतीचा अवलंब करण्यात येतो. या पद्धतीत झाडांची उंची, फांद्यांची संख्या नियंत्रित केली जाते, ज्यामुळे झाड पूर्णपणे बोंडिनिर्मीवर लक्ष केंद्रित करते. परिणामी, बोंडाचा आकार आणि वजन वाढते आणि एकरी उत्पादनात लक्षणीय वाढ होते. याशिवाय, झाडांची वाढ मर्यादित ठेवण्यासाठी विशेष वाढरोधक औषधांची वापर वेळोवेळी करणे आवश्यक असते. या औषधांची पहिली फवारणीला लागवडीनंतर साधारणतः ४५ दिवसांनी, दुसरी ६५ दिवसांनी आणि गरजेनुसार तिसरी फवारणी ८५ ते ९० दिवसांनी करावी, असे मार्गदर्शन करण्यात आले आहे. या पद्धतीत योग्य वेळी खतांचा समतोल वापर, वेळेवर निंदणी, तणी नियंत्रण आणि पाण्याचे नियोजन हीही तितकीची महत्वाची बाब आहे.

[View all posts by **John Doe**](#) [View all posts in **Category A**](#)

ऊस पिकावरील तांबेरा रोगाचे व्यवस्थापन

महाराष्ट्र मध्ये आडसाली हंगामासाठी लागवड केलेल्या सर्व प्रचलित जारीवर तांबेरा रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत असतो. अनुकूल वातावरणामुळे आडसाली उसामधील ऊस संख्या, कांड्याची लांबी व गोलाईवर या रोगाचा परिणाम होतो. साहजिकच ऊस उत्पादन व उत्पादकतेवर परिणाम दिसून येतो. लागवडीसाठी रोगप्रस्त बेण्याचा वापर, नियंत्रण उपाययो जनांचा वेळीच अवलंब न करणे यामुळे उसावरील रोगाचे प्रमाण वाढते. उसाचे हेकटीरी उत्पादन वाढविण्यासाठी तांबेरा रोगाचे सामूहिकरित्या प्रभावी व्यवस्थापन कणे आवश्यक आहे.

काय असतात तांबेरा रोगाचे
लक्षण : उसाच्या पानावर तांबेरा हा
रोग पुनक्षिसिनिया मिल्यानोसेफिला व
पुक्षिसिनिया कुहिनीय या दोन बुर्शांमुळे
होतो. ही बुरशी फक्त ऊस पिकावर
उपजीविका करते. आधी बुरशीचा
प्रातुर्भाव पानाच्या दोन्ही बाजूस होऊन
पानावर लहान, लांबट आकाराचे पिवळे
ठिपके दिसतात. कालांतराने ठिपके
लालसर तपकिरी होतात. ठिपक्यांचा
भोवती फिकट पिवळसर हिरवी कढा
तयार होते. पानाच्या खालच्या बाजूसून
ठिपक्यांच्या जागेवर उंचवटे तयार
होतात. असे ठिपके फुटून नारंगी किंवा
तांबूस तपकिरी रंगाचे बिजाणू बाहेर
पडतात. हवेद्वारे हे बिजाणू विखुरले
जाऊन रोगाचा मोठ्या प्रमाणात दुर्योग
प्रसार होतो. रोगग्रस्त ठिपक्यातील
पेशी मरुन पाने करपतात. प्रकाश
संखलेण क्रियेत येऊन उत्पादन घटते.

A close-up photograph of a wheat leaf displaying several distinct orange-brown spots or lesions, which are typical symptoms of wheat rust infection.

साखर निर्मितीवर सुदूर परिणाम होतो. रोग वाढीस अनुकूल बाबी : सकाळचे धुके, दव व थंड वातावरण. बळी पडणाऱ्या जारीची मोठ्या प्रमाणात लागवड. नव खतांचा आडसाली उसाच्या जोमदार वाढीच्या अवधीमध्ये मोठ्या प्रमाणात वापरणे. बुरशीचा जीवनक्रम व रोगाचा प्रसार : उसाच्या पानावर दवाच्या स्वरूपातील असलेले पाणी प्रामुख्याने रोगवाढीसाठी महत्वाचा व अनुकूल घटक आहे. पानावर ओलसरपणा असताना बिजाणू रुजून बुरशी तयार होते. ही बुरशी पानांच्या आंतभागात प्रवेश करून रोग निर्मिती करते. पानामध्ये रोगनिर्मिती प्रक्रिया सुरु झाल्यापासून ३ ते ४ दिवसांसंत पानावर लहान, लाबट आकारांचे पिवळे ठिपके दिसतात. दोन आठवड्यात नारंगी किंवा तांबूस तपकिरी रंगाचे बिजाणू बाहेर पडतात. रोगाचा जीवनक्रम १० ते १२ दिवस इतक्या कमी कालावधीत पूर्ण होतो. प्रामुख्याने या रोगाचा दुय्यम प्रसार हवेमार्फत व पाण्यामार्फत होतो. या रोगाचा प्रसार बेण्यामार्फत अगदी कमी प्रमाणात होतो.

व्यवस्थापन : ऊस पिकास वर्वक्षण करून, रोगांची लक्षणे, तीव्रस्था व पिकांची अवस्था पाहून उपायोजना कराव्यात. प्रतिबंध शिफारशीत बुरशीनाशकाची फवारण करावी. निरागी बेणे मळ्यातील रोगमुक्त बेणे लागवडीसाठी वापारावे रोगप्रतिकारक्षम जातीची (क०८६०३२) लागवड करावी लागवडीसाठी रुंद सरी किंवा पट्ट पद्धतीचा अवलंब केल्यास उसामधूम सूर्य प्रकाश व हवेचे प्रमाण वाहू रोगांचा प्रादुर्भाव कमी होण्यास मदत होते. नत्रांची मात्रा शिफारशीनुसार द्यावी. जास्त वापर झाल्यास रोगांचा प्रादुर्भाव वाढतो.

नियंत्रण : जास्त प्रादुर्भाव दिसून आल्यानंतर (फवारणी प्रति लित पाणी). मंकोझेब ३ ग्रॅम अथवा टेब्युकोन्झोल १ मि.ली. गरजेनुसार १० ते १५ दिवसांच्या अंतरावर स्टिकरचा वापर करून २-३ वेळे फवारणी करावी.

लिंबूनीच्या झाडांना लीफ मायनरे कीटकांचा धोका; ही आहेत लक्षणे

देशातील शेतकऱ्यांचा फळबागा लागवडीकडे कल बाढूत चालला आहे. आधुनिकीकरणामुळे फळबागांमध्ये पहिल्या तंत्राच्या तुलनेत आता जास्त कष्ट करण्याची गरज भासत नाही. कारण आधुनिक यंत्रामुळे औषध फवारणी आणि मशागत करणे सोपे झाले आहे. आधुनिक यंत्राद्वारे ही कामे केली जात असल्याने शेतकऱ्यांचा वेळ आणि पैसाही वाचत आहे. खरे तर बागायती पिके ही शेतकऱ्यांसाठी नगदी पिके आहेत. त्यांची विक्री करून शेतकऱ्यांना चांगला नफा मिळतो. या भागात गेल्या काही वर्षांत लिंबूचे उत्पादन शेतकऱ्यांमध्ये खूप लोकप्रिय झाले आहे. लिंबू हे शेतकऱ्यांचे नगदी पीक आहे. ज्याचे उत्पादन शेतकऱ्यांसाठी सोपे मानले जाते. परंतु, ते फायदेशीर करण्यासाठी, शेतकऱ्यांनी अनेक खबरदारी घेणे आवश्यक आहे. ज्यामध्ये लीफ मायनर कीटक शेतकऱ्यांसाठी लिंबू रोपासाठी आवश्यक आहे. तसेच न केल्यास शेतकऱ्यांचे मोठे नुकसान होऊ शकते.

हा कीटक फक्त लहान वनस्पतींमध्ये आढळतो
 : लिंबाची रोपटी लहान असताना त्या काळात
 लिंबूवर्गीय पानावरील किरकोळ लिंबूवर्गीय कीटक
 दिसून येतो. ते म्हणाले की, ही एक प्रमुख कीड
 असून मार्च ते नोव्हेंबरपर्यंत सक्रिय राहते. लिंबू
 संत्रा आणि पोमेलो यांसारख्या लिंबूवर्गीय फळांच्या
 गटाचे ते नुकसान करते. लिंबूवर्गीय लीफमायनर
 अव्या लिंबाच्या झाडांच्या कोवळ्या पानांमध्ये
 उथळ बोगदे किंवा खोबणी बनवून स्वतःला
 खातात. कीटक सामान्यतः संत्री, मँडीरीन, लिंबू,

पेपरमिंट्सु, द्राक्षे आणि इतर वनस्पतींवर आढळतात. लिंबूवर्गीय लीफमायनर ही एकमेव खाण कीटक आहे. जे सहसा लिंबू (लिंबूवर्गीय) पानांवर हल्ला करतात.

या किडीची लक्षणे कशी ओळखावीत : लिंबूवर्गीय लीफमायनर हा एक अतिशय लहान, हल्का संगाचा कीटक आहे, जो $\frac{1}{4}$ इंचापेक्षा कमी लांबीचा आहे. यात तपकिरी आणि पांढर्याखुणा असलेले चांदीचे आणि पांढरे इंद्रधनुषीय अग्रभाग आणि प्रत्येक पंखाच्या टोकावर एक वेगळा काढा डाग आहे. मागचे पंख आणि शरीर पांढरे असून मागचे पंख मर्जिनपासून पसरलेले

आहेत. कीटकांच्या अळ्या फक्त लिंबाच्या पानांच्या खोडांमध्ये आणि इतर जवळच्या वनस्पतीमध्ये आढळतात, जसजशी अळी विकसित होते तसत्से ते पानाच्या पृष्ठभागावरून खाली वाहणाऱ्या शिरांच्या आत एक पातळ विष्ट्रा सोडते, एक पातळ रेष म्हणून दिसते. ही विशेषता कीटक ओळखण्यात मदत करण्यासाठी वापरली जाते.

आणि संध्याकाळच्या वेळी सर्वांत ज असतात आणि दिवसभर पानांच्या बाजूला विश्रांती घेतात, परंतु क्वचितच प्युपल केस सोडल्यानंतर लगेच, म लैंगिक फेरोमोन उत्सर्जित करते जे न आकर्षित करते. संभोगानंतर, मादी यजम खालच्या बाजूला एकच अंडी घालते फलश ग्रोथची नवीन उगवलेली प्रत्रव पसंतीची ओवीपोझिशन साइट आहेत.

किंडीच्या हल्ल्यामुळे पाने र
लिंबूवर्गीय पानांची खाण लिंबूवर्गीय
अळ्या म्हणून जगू शकते. मौठी
असल्याशिवाय, कडक झालेली
संवेदनाक्षम होत नाहीत. अळ्या नव्याने
पानांच्या खालच्या किंवा वरच्या पृष्ठभाग
करतात, ज्यामुळे ते वळण आणि विव
या किंडीचा प्रादुर्भाव झालेली पाने पिवळा
सुकतात आणि शेवटी फांद्यावर पड
सुकतात. लिंबूवर्गीय कॅन्कर, जिवाणूज
खाण दुखापती संसर्गाचे केंद्र म्हणून क

दिन विशेष

महत्वाच्या घटना

- १६०८ : सम्युअल बी. चॅम्पलेन यांनी कॅनडातील क्वेबेक शहराची स्थापना केली.

१६६९ : पोर्टुगीजांनी इंग्लंडचे राजा चाल्स द्वितीय यांना मुंबई व तंज़ेर बेट भेट दिले.

१७६० : मराठा सेनेने दिल्लीवर ताबा मिळविला.

१८५० : इस्ट इंडिया कंपनीच्या अध्यक्षांनी भारतातुन आणलेला 'कोहिनूर' हिरा इंग्लंडच्या राणीच्या स्वाधीन केला.

१८५२ : महात्मा फुले यांनी दलित मुलांसाठी पहिली शाळा काढली.

१८५५ : भारतात कायदे सिक्षणाचा प्रारंभ झाला.

१८८४ : डाऊ जोन्स हा निर्देशांक सुरु झाला.

१८८६ : जर्मनीच्या कार्ल बेन्ज याने जगातील पहिली मोटारगाडी बनवली.

१८९० : आयडाहो हे अमेरिकेचे ४३ वे राज्य बनले.

१९०८ : इंग्रज सरकारने लोकमान्य टिळकांना देशद्रोहाच्या आरोपाखाली अटक केली.

१९२८ : लंडनमध्ये प्रथमतः रंगीत दूरचित्रवाणी कार्यक्रमांचे प्रक्षेपण झाले.

१९३८ : 'मॅलार्ड' हे वाफेचे इंजिन ताशी १२६ मैल (२०२ कि. मी.) वेगाने न्यू कॅसलहून लंडनला पोहोचले. वाफेच्या इंजिनाचा हा वेगाचा विक्रम अजूनही अबाधित आहे.

१९७२ : भारत आणि पाकिस्तान देशांत काश्मीर संबंधी निःशस्त्र करार झाला.

१९९८ : 'ए मेरे बतन के लोगो' या प्रसिद्ध गाण्याचे कवी प्रदीप यांना दादासाहेब फाळके पुस्तकार जाहीर

२००० : विक्रांत या विमानावाहू युद्धनाकेचे मुंबईच्या समुद्रात आँयस्टर रॉकजवळ सागरी संग्रहालयात रुपांतर करण्यास नौदल, राज्यसरकार, मुंबई पोर्ट ट्रस्ट आणि मच्छिमार प्रतिनिधींनी मान्यता दिली.

२००१ : सुधीर फडके यांना राज्य सरकारचा 'गानसप्राज्ञी लता मंगेशकर पुस्तकार' जाहीर

२००६ : एक्स. पी. १४ हा लघुग्रह पृथ्वीच्या अगदी जवळून (साधारण चंद्रावृत्तक्या अंतरावरून) गेला.

२०१७ : अचल कुमार ज्योती यांची भारताच्या मुख्य निवडणूक आयुक्त पदी निवड करण्यात आली.

जन्मदिवस | जयंती | वाढदिवस

- १६८३: इंग्लिश कवी एडवर्ड यंग यांचे जन्म.

१८३८: मामा परमानंद पत्रकार व विचारवंत, प्रार्थना समाजाचे एक संस्थापक (मृत्युः १३ सप्टेंबर १८९३)

१८८६: रामचंद्र दत्तात्रय तथा 'गुरुदेव' गानडे आधुनिक विद्याविभूषित तत्त्वज्ञ व संत, फर्गुसन व विलींग्डन महाविद्यालयातील तत्त्वज्ञानाचे प्राध्यापक (मृत्युः ६ जून १९५७)

१९०९: बॉरिस्टर व्ही. एम. तथा 'भाऊसाहेब' तारकुंडे कायदेपंडित, स्वातंत्र्यसैनिक, मुंबई उच्च न्यायालयाचे मुख्य न्यायाधीश व सर्वोच्च न्यायालयात सामाजिक समस्यांसाठी लढा देणारे झुंजार कायदेतज्ज्ञ (मृत्युः २२ मार्च २००४)

१९१२: श्रीपाद गोविंद नेवरेकर मराठी रंगभूमीवरील लोकप्रिय गायक व नट (मृत्युः १६ जून १९७७)

१९१४: दत्तात्रय गणेश गोडसे इतिहासकार, नाटककार, कलादिवर्दशक, वेशभूषाकार आणि नेपथ्यकार (मृत्युः ५ जानेवारी १९९२)

१९१८: भारतीय अभिनेते, दिवर्दशक आणि निर्माते व्ही. रंगारा राव यांचा जन्म. (मृत्युः १८ जुलै १९७४)

१९२४: सेलप्पन रामनाथन सिंगापूरचे ६ वे राष्ट्राध्यक्ष

१९२४: तामीलवंशीय राजकारणी, सिंगापूरच्या प्रजासत्ताकाचे वेद राष्ट्राध्यक्ष सेलुप्पन रामनाथन यांचा जन्म.

१९२६: सुनीता देशपांडे लेखिका व स्वातंत्र्यसैनिक (मृत्युः ७ नोव्हेंबर २००९)

१९५१: सर रिचर्ड हॅडली न्यूझीलंडचे क्रिकेटपटू

१९५२: भारतीय गायक अमित कुमार यांचा जन्म.

१९५२: भारतीय कॅनेडियन लेखक रोहिनटन मिस्त्री यांचा जन्म.

१९७१: विकिलीक्स चे संस्थापक ज्युलियन असांज यांचा जन्म.

१९७६: हेत्री ओलोंगा डिम्बाब्बेचे क्रिकेटपटू

१९७७: प्रसिद्ध महाराष्ट्रीयन माराठी गायक, संसीत नाटक-अभिनेते श्रीपाद गोविंद नेवरेकर यांचा जन्मदिन.

१९८०: हरभजनसिंग भारतीय क्रिकेटपटू

१९८७: युवसेना जिल्हाअधिकारी जळगाव माननीय पिंतेश टाकर यांचा जन्म

मत्य | पण्यतिथी | सातिदि

- १३५० : संत नामदेव यांनी समाधी घेतली.
 (जन्म: २९ आक्टोबर १२७०)

१९३३ : अर्जेंटिनाचे राष्ट्राध्यक्ष हिपोलितो ग्रिगोरेन
 यांचे निधन. (जम: १२ जुलै १८५२)

१९३५ : सिट्रोएन कंपनीचे संस्थापक आंद्रे सीट्रोएन यांचे निधन.
 (जन्म: ५ फेब्रुवारी १८७८)

१९६९ : ब्रायन जोन्स 'द रोलिंग स्टोन्स'चे संस्थापक, गिटार,
 हार्मोनिका आणि पियानो वादक
 (जन्म: २८ फेब्रुवारी १९४२)

१९९६ : कुलभूषण पंडित तथा 'राजकुमार' ऊर्फ 'जानी' जबरदस्त
 आवाजाने संवादफेक करून प्रेक्षकांना खूष करणारा हिन्दी
 चित्रपट अभिनेता (जन्म: ८ आक्टोबर १९२६)

१९९९ : परमवीर चक्र पुस्कार सम्मानित गोरखा रायफल्सचे भारतीय
 सैन्य अधिकारी कॅप्टन मनोज कुमार पांडे यांचे निधन.

२०१५ : भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाचे माजी (३६वे) सरन्यायाधीश
 योगेश कुमार सभरवाल यांचे निधन.

